

eCall seire kokkuvõte

Seire eesmärk

Andmekaitse Inspeksioon viis 2018 a. oktoobris, novembris läbi omaalgatusliku seire teemal eCall - automaatne hädaabiteavitussüsteem liiklusõnnetuse puhul. [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) 2015/758](#) (määrus) käsitleb hädaabinumbri 112 teenusel põhineva sõidukisisese eCall-süsteemi kasutuselevõtmisega seotud tüübikinnituse nõudeid. Sõidukimudelil (M ja N kategooria), mille müüki alustatakse peale 31. märtsi 2018, peab sellesse olema autotootjate poolt paigaldatud hädaabinumbri 112 põhinev eCall-süsteem.

[“KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS \(EL\) 2017/78“](#) (rakendusmäärus), täpsemalt lisa 1, osa 3 toovad välja e-Calliga seotud andmekaitsealased nõuded, sh mis „Isikuandmete kaitse üldmäärusele“ vastav minimaalne andmekaitsealane info peab sõiduki kasutusjuhendis olema.

Läbiviidava seire eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas automüüjad on eCall kasutuselevõtmise kohustusega kursis ja milline eCalliga seonduv teave edastatakse klientidele, kuidas ja mis andmeid edastatakse ning mis on õiguslik alus.

Seoses sellega küsisime, kuidas eCall seadmed koguvad ja edastavad andmeid (sh isikuandmeid), kuidas on tagatud andmete kaitse eCall-süsteemis, kuidas on kliente teavitatud eCalliga seonduvast, sh privaatsusega seotud aspektidest.

Vastavalt rakendusmäärusele peab kasutusjuhend sisaldama järgmist teavet:

- sõidukisisese eCall-Süsteemi kirjeldus,
- teave andmetöötluse kohta,
- kui kasutatakse, siis teavet kolmanda isiku teenuste ja muude lisandväärtusega teenuste kohta.

Kontrollisime lisaks teadlikkusele ka nende nõuete täitmist automüüjate poolt. Kui müüjal on võimalik sõiduki kasutaja eCall kogutavate andmetega siduda, on müüja jaoks tegu isikuandmete töötlemisega.

Seiratavad automüüjad

Seire läbiviimiseks palusime kümnel Eesti automüüjal vastata inspeksiooni küsimustikule. Vastused küsimustikule edastasid (ettevõtte nimi äriregistri kujul) Reval Auto Esindused OÜ, Aktsiaselts VIKING MOTORS, Aktsiaselts Topauto, Amserv Grupi AS, Aktsiaselts Auto 100, Veho Eesti Aktsiaselts ja OSAÜHING CATWEES ja ABC MOTORS AS.

Inspeksioon tänab automüüjaid panustatud aja eest küsimustele vastamisel.

Vaatamata meeldetuletusele ei vastanud küsimustikule City Motors Aktsiaselts ja ELKE GRUPI AKTSIASELTS.

Seires saadud vastuste kokkuvõte

Vastustest selgus, et sõidukeid, millel eCall seade on kohustuslik, pole paljudel automüüjatel veel Eesti turule jõudnud. Nelja automüüja vastus sellega piirduski. Osadel automüüjatel on eCalli omadustega seade võimalik lisavarustusena, mis müüjate sõnul pole populaarne valik. Sõiduki kasutusjuhenditest, kus on eCall-i osa, on põhiliselt kirjeldatud seadme tööpõhimõtet ja üldiselt, mis andmeid kogutakse. Automüüjate andmekaitsetingimustes

(privaatsustingimustes) eCalli kohta infot lisatud ei ole, kuna kõik müüjad väitsid, et seadmesse isikuandmeid ei koguta. Kahe automüüja vastustest selgus, et kasutatakse eCall-süsteemile sarnast sõidukisisest eCall-süsteemi, kus süsteem võib koguda rohkem andmeid. Nende andmete kogumiseks küsitakse kliendi nõusolekut.

Küsisime, kuidas klienti teavitatakse eCall olemasolust. Autodel, millel eCall on peal, teavitatakse klienti auto üleandmise protsessis ja osades sõiduki kasutajate käsiraamatus on samuti teave olemas.

Vaatamata õigusakti jõustumisele ei olnud osad müüjad teemaga kursis ja osa neist pöördus ka tootja poole selgituste saamiseks, seire lõpuks ei olnud kõik veel vastuseid saanud.

Küsisime teavet eCall seadmesse kogutavate andmete, sh isikuandmete kohta. Andmekoosseisu tõid välja kaks automüüjat, lisaks üks automüüja viitas vastavale EU eCall regulatsioonile. Teised automüüjad andmekoosseisu välja ei toonud, kuna neil puudub vastav info. Vastuse põhjal võib aru saada, et seadmesse salvestatakse sõiduki tehasetähis (VIN), sõiduki tüüp (sõiduauto või kerge veok), sõiduki kasutatav kütuseliik, sõiduki kolm viimast asukohta, sõidusuund, vallandamisrežiim (automaatne või käsitsi), ajatempel. Ühe automüüja andmetel lisandub ka kinnitatud turvavööde arv. Vallandamisrežiimi all mõeldakse, kas ühenduse Häirekeskusega võtab üles eCall seade või isik. Määruse artikkel 6 p.8 toob välja, et andmekoosseis peab vastama standardile EN 15722:2015, aga samas puudub vaba juurdepääs standardile.

Peale automaatse hädaabikõne algatamist hoitakse andmeid hoitakse maksimaalselt 13 tundi.

Rakendusmäärus sisaldab kasutajateabe näidist, mis toob välja minimaalsed nõuded, mis minimaalset teavet, sh andmetötluse kohta peab sisaldama sõiduki kasutajajuhend. Mitte alati ei olnud see teave välja toodud. Eeskujuks võib siia tuua OSAÜHING CATWEES esitatud käsiraamatu väljavõtet.

Seire kokkuvõte

Automüüjate teadmised ja teadlikkus eCall-süsteemi toimimispõhimõtete kohta olid erinevad. Osadel puudus teave täielikult, põhjenduseks toodi, et vastavad mudelid, kus eCall seade on nõutav, pole Eesti turule jõudnud. Kokkuvõttes võib öelda, et üldine teadlikkus pole piisav. Inspektsioon soovib kõigil automüüjatel eCalliga seonduv, sh andmetötlusega seostuva info edastamine üle vaadata. Soovitame koostöös tootjaga viia kasutusjuhend vastavusse rakendusmääruse nõuetega.

Lisaks eCall lahendusele toimub sõidukite „nutistumine“ väga kiire tempoga ning sõiduvahendeid varustatakse üha rohkem erinevate tehnoloogiliste lahendustega, mis töötlevad andmeid (sh isikuandmeid) sõiduki tehnilise seisundi ja juhi sõidumaneeride kohta. Seetõttu on ülimalt oluline, et sõiduki juht on informeeritud, kuidas ja milliseid andmeid sõiduk töötleb ning kas ja kellele edastab. Inspektsioon rõhutab, et kui kogutavaid andmeid on võimalik juhiga siduda (isikustada) on tegemist isikuandmete töötlemisega ning sellisele andmetötlusele kohalduvad isikuandmete kaitse üldmääruse nõuded.

Seetõttu on valdkond inspektsiooni jätkuvas huviorbiidis ning plaanime asjakohaseid seireid lähitulevikus korrata.